בשלמא רובע ונרבע משכחת לה. דלימטרך למעוטינהו מלהקריב לקדשינהו והדר נרבעו וכיון דמזו לכבר ומידעי לרבויי קרינן בהו שנרבעו כבר ולא מימעטי מלא פתח דליכא למימר הכי לימר קרא ולא פתח להכי מועד לא הצילו בשנרבעה נבא ומחר כך שחטו בזמן שהוא לגבי שעיר המשתלח לאחר וידוי מימעטי מלא פתח שהרי זה הצילו בשנרבעה נבא ומשיגא לאחר וידוי לא נרבעה נבא: **אלא מוקצה ונעבד.** על כרחך מקמי לקדשינהו הוו להו מוקצה ונעבד דלי לבתר לקדשינהו תו לא מיתסרי בהקצאה ועבודה דאין מדם פסול דבר שאינו שלו: **נפ.** וכמה בעמיתו דבריס שיש בהם נפש ולעמיתו: **נרבוע קדשים קלי.** שהכופר בהן ונשבע והודה חייב עליהם משם גזילות שהן ממון בעלים דקרינן ביה וכחש בעמיתו: **דבר עכום.** וחייל אף על המוקדשים כבר הלכך ממעטי בחוץ מלהקריב קרבן דלמא בני הקרבה ניתהו לכתיב (ויקרא כג) כי משמתם בהם וכל מקום שנאמר השמתה אינו אלא דבר עכום ועבודת כוכבים: **נרצה לי דת"ג נתנן ומחיר ולעלים ויוצא דופן בולדות קדשים.** כלומר הנך דלתרכנו למעוטינהו מלהקריב קרבן ולא נפקי מלא פתח על כרחך בשנרבעו כבר מיירי לן משכחת ללא בולדות קדשים ומיגרע להו פסול במעי אמן דנרבעו נבא מלא פתח מהל מועד **קולס** שנעבד אתנן ומחיר חס גמין לא להקריב את אמן הן גמין לא פתח דאי בדלקדשינהו לא משכחת לה לתין אתנן ומחיר חל על המוקדשין לפי שאין שלו ומקרע נפקא לן בתמורה (דף ל:) ואי בדהוו אתנן ולא נפקי מלא פתח נפקי מלא בולדות קדשים דמיגרע עם אמן נרבעו נבא: **וקסבר ולדות קדשים כהוייתן הן קדושין.** בגילדתן מתקדשות הלכך חל אתנן ומחיר אלא עובר של מוקדשין אתנן ללא קדשים עד שנולד: **כהוייתן (הן).** לשון הוייה נקט דהוה משום דמאסר יהיו לך נפקי לן ולדות קדשים ליקרב רק [1] קדשיך תלו התמורות מאסר יהיו לך תלו בולדות במסכת תמורה (דף יח:): **ונרציי.** הכי גרסינן בתמני': **משום דמאיסי.** בעובד בתמונן פטרי רבנן אתנן ללא מתקבלין [2] בפניהם: **מודו ליה.** להוציא וחזו לאחר זמן אלא בלא תעשה: **ובני יוגה** לן גרסינן: **דאיחזו ואידחו אימא.** פע"ג דכי עבר תמונן ילדו השתא מיהא לחוין הוו ופטר בחוץ: **לא תעשון כן.** בספרי [1] דריש ליה בתחילת ביאת הארץ היום הזה מזה מטלטלין את המשכן ואת תמורין בשנה אחת ואין אנו מקריבין אלא בשמכן לפיכך כל הקרבנות כשריס להקריב משנכנסו לארץ י"ל שניס של ציבור ואילוק אנו מוצרין בשנה ואם לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה [א] להקריב חובות ומה אנו מוצרין בה אלא כל היכר בעיניו נדריס ונדבות שאין אנו עליו אלא שיהיו בעיניו להתנדב כי לא בחתם על עתה וגו' עד שתבואו אל המנוחה לשילה שע"פ שנכנסתם לארץ בעברכם את הירדן עדיין לא בחתם אל המנוחה: **כי עייליתו לארץ.** י"ל שניס שתכבשו ותחלקו: **ישרוף הקריבו.** נדריס ונדבות הקרב [ב] בשנת ליבור: **חובות לא הקריבו.** אלא אלא לא יקריב שום חובה ואפילו בשנת ליבור עד שתבנו אל המנוחה ותקריבום. אלמא חובות דגלגל מחוסרי זמן הם עד כי יבא שילה ויקריבום שם ומקמר רחמנא לן תעשון חובה בגלגל ומשמע אין בשנת ליבור בין בשנת יחיד אלמא מחוסר זמן בשנה אלא תעשה: **אי הכי.** להכך דגלגל מחוסרי זמן קריית להו: מילקי

אתנן ומחיר יוצא דופן ובלאים בוולדות קדשים. מתנן ומחיר לא מיתוסק בקדשים קלים אפילו לרבי יוסי הגלילי דלמך על גב דממונו הוי אינו חל עליו כדלהכין פ' כל המקורין (תמורה ל:) לכל נדר פרט לנדור: **וקסבר** ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים [ה]. ומ"ת למה לי קרא למעוטי אלא חולין גמורים אינהו ודיעכ כשאר חולין שיש בעיניתו ואפילו הכי אתנן ומחיר לא מיתסרי אלא בשחטן שלא כנגד הראוי להן ואפילו הכי לא מיתסרי בשחטן שלא כנגד הראוי להן דכתיב (דברים יב) לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה איש כל הישר בעיניו:

בשלמא רובע ונרבע משכחת ליה דאקדשינהו מעיקרא והדר רבעו א] **אלא** מוקצה ונעבד ב]**אין אדם אוסר דבר שאינו** שלו בקדשים קלים ג]**ואליבא דר' יוסי הגלילי** דאמר קדשים קלים ממון בעלים הוא ד] **דתניא** [1] **ומעלה מעל בה' לרבות קדשים** קלים שהן ממונו דברי רבי יוסי הגלילי הלכך רובע ונרבע דבר ערוה מוקצה ג] **ונעבד** עבודת כוכבים בקדשים קלים אתנן ומחיר כלאים ה] **יוצא דופן בולדות קדשים** קסבר ו]**ולדי** קדשים בהוייתן הן קדושים: בעלי מומין וכו' אותו ואת בנו וכו': **וצריכי** דאי תנא בעלי מומין משום דמאיסי אבל תורין דלא מאיסי אימא (לא) דמודו ליה לר"ש ואי תנא תורין משום דלא חזי ואידחו אבל בעלי מומין דאיחזו ואידחו אימא (לא) דמודה להו ר"ש לרבנן ואי תנא הני תרתי משום דפסולא דגופייהו אבל אותו ואת בנו דפסולא מעלמא קאתי להה] **אימא** מודו ליה רבנן ו] לר"ש צריכא: **שהיה רבי שמעון אומר:** מאי מעמא דר"ש אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש דאמר קרא [2] **לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום** אמר להו משה לישראל כי עייליתו לארץ ישרות תקריבו חובות לא תקריבו וגלגל לגבי שילה מחוסר זמן הוא וקאמר להו משה לא תעשון אמר רבי ירמיה לרבי זירא אי הכי

כמעי אמן קדושים לא חיילא עליה קדושת הגוף כדמפרש התם רבי שמעון לטעמיה דאמר כל מידי דלא חזי לגופיה לא נחתא ליה קדושת הגוף וגם אין לפרש דשאני מפרים נקבה דחזי לשאר קרבנות ושייך מגו טפי דהא אפילו בטרפה מצינן למימרינן מגו בסוף יש בקרבנות (שם דף יח.) ונראה לפרש דהכא מיירי כגון דלאחר שנעשו אתנן ומחיר הקדשים או בעודן במעי אמן או אחר שנולדו דכיון שהקדשין בפירוש חיילא עלייהו קדושה ו"ת ולוקמה נמי הכא כמ"ד במעי אמן הן קדושים וכגון שהקדים בהמה מעוברת ושייר העובר כר' יוחנן דאמר בפ' כיצד מעריכין (תמורה כה.) אם שייר משוייר ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישן הקדושים עדיין לא חלה קדושת הגוף על העובר ומ"ש ר' יוחנן לימותם אתם הא לנסוף [3] מסיק כתנאי ועוד מצי לאוקומה בבהמה של חולין מעוברת ועשה העובר אתנן ומחיר ואחר כך הקדישה [4] וי"ל דניחא ליה לאוקומה בפשיטות כמאן דאמר בהוייתן הן קדושים והקדישן [5] ומ"ש נתעברה ואם תאמר בהיות בכילד מעריכין (ג"ז שם) דלייק אר"שב"ג דסבר בהוייתן הן קדושין מריעא נמי הוה מצי למידק הכי לשם נקבה זכחי שלמים דלוקימנא בבהמה דהקדש ואי במעי אמן הן קדושות לן היה יכול להפקיע קדושת הולד ויש לומר דנטר עד סיפא ומפרש לה וה"ה לריעא ואם תאמר בסוף בהמה המקשה (חולין עז.) דתנן המכניסה שהפילה שיליא יפליכנה לכלבים ובמוקדשין תקבר ומפרש בגמ' (שם:) משום דרובא בר מיקדם היא על כרחך מדקאמר תקבר קסבר במעי אמן הן קדושין דאי בהוייתן אמאי תקבר הא לן לא חיילא קדושה אלא בחזי להקריבה כדפריש' ואם כן כולה בר מיקדם היא ואמאי נקט רובא דפפי' אלכלים ומדמה תפשה קדושת גופה אי במעי אמן הן קדושים כדשכחתן בתמורה בסוף יש בקרבנות (דף יח.) דתמרינן גבי כלאים טומטום ואנדרוגינוס דאי אתה מוצא אלא בולדות קדשים ולכל הפחות אתיא כמאן דאמר במעי אמן הן קדושים [6] וי"ל דנקט רובא ולא כולה משום דאיכא למיגמר

[1] [ע' תו' חולין מג. ד"ה סין]
פסחים צ. יבמות פג: ע"ז נג: חולין מ ועיש כלאים פ"ז מ"ד.
[2] [פסחים 5. ב"ק יג: עו. סנהדרין קיב:]. [3] קידושין נב: ב"ק יג: ב"מ קכג: כתובות נג: תמורה ח. ת"כ ויקרא חובה פרשי יב פרק כ"ב ה"ג, ירושי' ב"ק פ"א ה"ב, ד] [לעיל נח. מנחות פג. חולין 5. תמורה יח: כח. בכורות כג: נזה מג.], ה] ביתא בח"ג, ו] דברים סה. ז] [ע' תוי תמורה כד: ד"ה קסבר דממלו בע"ב], ח] [ע' ב"ק מו. ד"ה מ"ט סנהדרין פ: ד"ה עובדי].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה וקסבר ובו' וי"ל דנקט רובא. עיין לעיל דף פד ע"ב תוס' ד"ה ומועלת:

שינויי נוסחאות

א] כ"ff נרבעו (ב"ש, וכ"נ מרש"י): ב] כ"ל הן (*ש"מ): ג] תיבות מוקצה ונעבד עבודת כוכבים נמחק (*ש"מ). וכתה"י ליתא נמי תיבות בקדשים קלים. ועי' דק"ס: ד] כמ"ל נוסף וטרפה: ה] להו (*ש"מ): ו] ככתה"י ר"ש לרבנן. וכ"ה בפיה"מ ל"מ ובפיה"ד ע"ש. ועי' לוח כ: ז] כ"ff ע"ב: ח] מועד במעי אמן קודם כו' כל"ל (*ב"ש): ט] כ"ל אי (כ"י פ): י] כ"ל דכתיב רק (*ש"מ): יא] פה היום להקריב (*ש"מ): יב] כ"ל הקריבו (*ש"מ): יג] איש איש היחידים שבכם כל"ל (*ב"ש): יד] קדושים משום אתנן ומחיר נקט ליה דאי במעי אמן הן קדושים לא חייל עלייהו ומיהיים בחוץ. אבל משום יוצא דופן וכלאים לא אצטריך דבכל ענין ניחא. וא"ת ואי קסבר בהוייתן הן קדושים למה לי כו' (כ"ב וג"): טו] קדושים דאי ס"ד דבמעי אמן הן קדושים הא תפסיהנו קדושה דאימיה. אלמא דלמאן דאמר בהוייתן הן קדושין אין קדושה חלה כו' (ב"ש): טז] כ"ל כדקתי (צ"ק וח"ג): יז] כ"ל דרשב"ג (ב"ש): יח] הקדישם (באה"מ): יט] כ"ל והקדישה (ב"ש): כ] כ"ל והא (ב"ש וצ"ק). ומקוימים התום' משמע דגרסו גמ' אימא מודה ליה ר"ש לרבנן. כמ"ש בחות ו. כ"כ המפרשים [וכ"ג הרע"ב (הגרי"ב)] ועי' קר"ח: כא] בגופן ואם היה המום עובר כל"ל (ב"ש):

יז א מיי' פ"ד מהלכות מיסורי מזבח הל' ה:

תורה אור השלם

1. נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה מָעַל בַּיהוָה וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ:
ויקרא ה, כא

2. לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו:
דברים יב, ח

מוסף רש"י

ומעלה מעל בה'. וכתם בעמיתו, גבי שבועת הפקדון כתיב (ב"ק יב:). ונשבע על שקר וחזר והודה והכיל לא שמעו (רשב"ם ב"ב קכג:). **לרבות קדשים** קלים שהן ממונו. הא כתניא כת' לרבות קדשים קלים, שאם הפקיד בהמת שלמים אצל חבירו וכפר ונשבע והודה משלם קרן ותוספת וחמש (ב"ק שם בבורות נג: תמורה ח.). פע"א לתן ונשבע על ההקדשות והנשבע עליהן והודה להן מנין שאם שבועת הפקדון דורשת בעמיתו כתיב, הני לתיכהו (שבועות כא: וכנ"ל ב"ק יב:). לקיימן ביה כת' ומעלה מעל, לכתוב ומעלה מעל כת' וכחש בעמיתו וכחש (ב"ק שם), כשאר גזל ממון, שהרי ממונו הן, שהנפקד והשוה שלו ואין לבעה"ב כאן כלו אלא תשלומי כפל. ולכתוב מזה ומזה, וכת' בעמיתו קדשים, להיות בשלמים, שהשתוו לה' ולכהנים, והך מעילה דהכא אינו אלא לשון שיוצי וכן הוא אומר (ויק"ר כו) ויעמיד את אלהיו, וכן בסוטה הוא אומר (במדבר ה) ונשם בה כי תשגה ואשתו ומעלה בו מעל, במו"ש, דהא מעילה ממש ליכא בשלמים, כדפרישית דמתניתין להו במו"ש מדכתיב קדשי ה' (רשב"ם ב"ב שם) **בהוייתן** הן קדושים. כשנולדים הן קדושים ולא במעי אמן (מנחות פג. מכת"י תמורה יא.). ולהכי נקט לשון בהוייתן, משום דהא דולדות קדשים קדושים נפקי לן בפ"ק דבכורות מיהיו לך, דכתיב בך קדשיך אלו התמורות, אשר יהיו לך אלו דולדות (מנחות שם וכנ"ל כריתות כג:).